

ERILAISUUS KOHTAAMINEN TYÖELÄMÄ

Hämeenlinna
300817

Sauli Suominen
VTL perheterapeutti

TAUSTATIETOA

- Töissä ADHD-liiton ja VAMLAS-säätiön VAHTI-hankkeessa
- Suomen palveluohjausyhdistys (SPO) ry puheenjohtaja
Perustettu keväällä 2011 www.palveluohjaus.fi
myös Facebook → palveluohjaus → yhdistys
- Perhetyötä – mielenterveys- ja päihde ja neuropsykiatrisista häiriöistä kärsivien lasten vanhempien kanssa
- Selvittänyt asiakaskokemuksia BIKVAa apuna käyttäen
- Tutkimustyötä tarkkaavuushäiriöstä, josta kolme artikkelia www.saulisuominen.fi
- Mukana kokemus-osaaja/asiiantuntijakoulutuksissa Elämismaailma-systeemimaailma

ADHD

- Kuuluu selvästi poikkeavan ja normaalisti toimivan neurologisen järjestelmän harmaaseen välivyöhykkeeseen
- Sairaus vai luonteenpiirre?
- Liittyy vahvasti yhteiskunnan vaatimukseen
- Normaalisuus on jatkuvasti kaventumassa

ERILAISUUS ON MEISSÄ KAIKISSA

- Työhaastattelussa
- Työntekijässä
- Työyhteisössä

ERILAISUUDEN HYVÄKSYMINE EI OLE ERILLINEN PERIAATE TAI JULKILAUSUMA

- Alhaalta ylös
- Ylhäältä alas
- Mutta ennen kaikkea yhteisöllisyyttä

ERILAISUUS ON VAHVUUS TAI TUOTTAA VAHVUUTTA

- Erilaisuudessa korostetaan usein rajoituksia, viat vammat → diagnostisointi
- Kuntoutus perustuu toimintarajoitusten kompensoimiseen
- Vain voimavaroja voidaan tukea
- Erilaisuutta tulisi tarkastella normalisuuden kautta

ERILAISUUS ON YKSILÖN HUOMIOIMISTA, MUTTA YHTEISÖN OSANA

- Esim.: "ADHD on suurta luovuutta, mutta on oltava selvät rakenteet sitä tukemassa"

LUOVUUS ON ERILAISUUDESSA

- Luovuus ei löydy samanlaisuudessa vaan erilaisuudessa

KOHTAAMISESTA

Perustuu kokonaisvaltaisuuteen ja vastuuseen

Anna ihmisen tehdä itseesi vaikutus

Ensin tulee kohtaaminen,
sitten palvelut

Asenteesi näkyy
kehonkielessä

Kohtaaminen on tanssi

Aluksi voi ymmärtää,
sitten aina vastuuttaa

Miten tuo toinen
ajattelee?

Hyväksyminen asenteena ja suhteena

Ole oma itsesi, älä pelle

Stigmatisaatio on
ymmärtämisen yli- ja
vastuullisuuden
alikorostumista

Ulkoinen kaaos vahvistaa sisäitä kaaosta

Kaikki vaikeudet eivät
johdu ADHD:stä

Elämänhallinta vaikeutunut mutta tuki yksilöllistä

PALVELUOHJAUS

Perustuu asiakkaan ja
työntekijän
luottamukseen

Asiakas nähdään
terveenä ja kykenevänä
yksilönä

Tavoitteet ja keinot selviävät suhteen kautta

Palvelut eivät ole
pääasia

Silta asiakkaan tavoitteiden ja
järjestelmän mahdollisuuksien
välillä

Tavoitteena
mahdollisimman
itsenäinen elämä

Palveluohjaus on
riippumaton ja
itsenäistä toimintaa

Yksityisen verkoston
vahvistaminen on
tärkein tavoite

KOLME SYSTEEMIHÄIRIÖTÄ

Toimimme systeemikeskeisesti,
vaikka väitämme toimivamme
asiakaslähtöisesti

Toimimme yksilökeskeisesti,
vaikka pitäisi toimia perhe- ja
verkostokeskeisesti

Ongelmat, diagnoosit,
luokittelut ja määrittelyt ovat
toiminnassa etusijalla